
ESA 2016 72

07/04/2017

Spoločné usmernenia

o charakteristikách prístupu k dohľadu nad bojom proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu založeného na hodnotení rizík a o krokoch, ktoré sa majú prijať pri vykonávaní dohľadu na základe rizika

Usmernenia o dohľade založenom na hodnotení rizík

1. Spoločné usmernenia o charakteristikách prístupu k dohľadu nad bojom proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu založeného na hodnotení rizík a o krokoch, ktoré sa majú prijať pri vykonávaní dohľadu na základe rizika

Usmernenia o dohľade založenom na hodnotení rizík

Status týchto usmernení

Tento dokument obsahuje spoločné usmernenia vydané podľa článkov 16 a 56 pododseku 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1093/2010 z 24. novembra 2010, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán dohľadu (Európsky orgán pre bankovníctvo) a ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie č. 716/2009/ES a zrušuje rozhodnutie Komisie 2009/78/ES; nariadenia (EÚ) č. 1094/2010, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán dohľadu (Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov) a nariadenia (EÚ) č. 1095/2010, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán dohľadu (Európsky orgán pre cenné papiere a trhy) – „nariadenia o európskych orgánoch dohľadu“. V súlade s článkom 16 ods. 3 nariadení o európskych orgánoch dohľadu musia príslušné orgány a finančné inštitúcie vynaložiť všetko úsilie na dodržanie týchto usmernení.

V spoločných usmerneniach sa uvádza stanovisko európskych orgánov dohľadu k náležitým postupom dohľadu v rámci európskeho systému finančného dohľadu a k spôsobu, ktorým sa má uplatňovať právo Únie v konkrétnej oblasti. Príslušné orgány, na ktoré sa spoločné usmernenia vzťahujú, ich majú dodržiavať tak, že ich primeraným spôsobom začlenia do svojich postupov dohľadu (napr. zmenou svojho právneho rámca alebo svojich procesov dohľadu), vrátane prípadov, keď sú spoločné usmernenia zamerané v prvom rade na inštitúcie.

Požiadavky na oznamovanie

V súlade s článkom 16 ods. 3 nariadení o európskych orgánoch dohľadu musia príslušné orgány informovať príslušné európske orgány dohľadu o tom, či dodržiavajú alebo majú v úmysle dodržiavať tieto usmernenia, alebo ak nie, musia uviesť dôvody nedodržiavania, a to do

07.06.2017 [dva mesiace po vydaní]. Ak príslušné orgány v stanovenej lehote nezašlú nijaké oznámenie, príslušné európske orgány dohľadu ich budú považovať za orgány, ktoré nedodržiavajú tieto usmernenia. Oznámenia sa majú zaslať prostredníctvom formulára uvedeného v oddiele 5 na adresu [compliance@eba.europa.eu, jc_compliance@eiopa.europa.eu a compliance.jointcommittee@esma.europa.eu] s označením „ESA 2016 72“. Tieto oznámenia majú príslušnému orgánu predkladať osoby, ktoré sú oprávnené podávať správy o dodržiavaní usmernení v mene svojich príslušných orgánov.

Oznámenia budú uverejnené na webových sídlach európskych orgánov dohľadu v súlade s článkom 16 ods. 3.

Hlava I – Predmet úpravy, rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov

Predmet úpravy

1. V týchto usmerneniach sa stanovujú charakteristiky prístupu k dohľadu nad bojom proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu (ďalej len AML/CFT), založeného na hodnotení rizík, a kroky, ktoré majú príslušné orgány podniknúť pri vykonávaní dohľadu na základe rizika, ako sa vyžaduje v článku 48 ods. 10 smernice (EÚ) 2015/849¹.

Rozsah pôsobnosti

2. Tieto usmernenia sú určené príslušným orgánom podľa definícií v článku 4 ods. 2 bode ii) nariadenia (EÚ) č. 1093/2010, článku 4 ods. 2 bode ii) nariadenia (EÚ) č. 1094/2010 a článku 4 ods. 3 bode ii) nariadenia 1095/2010.
3. Príslušné orgány majú uplatňovať tieto usmernenia pri návrhu, vykonávaní, revízií a zlepšovaní svojich vlastných modelov dohľadu nad bojom proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu založeného na hodnotení rizík.

Vymedzenie pojmov

4. Na účely týchto usmernení platia tieto vymedzenia pojmov:
 - Klaster skupina posudzovaných subjektov s podobnými charakteristikami.
 - Príslušné orgány orgány s právomocou zabezpečiť, aby firmy plnili požiadavky smernice (EÚ) 2015/849 v podobe, v akej sú transponované do vnútroštátnych právnych predpisov².
 - Firma úverová inštitúcia alebo finančná inštitúcia podľa definície v článku 3 ods. 1 a ods. 2 nariadenia (EÚ) 2015/849.
 - Inherentné riziko prania špinavých peňazí a financovania terorizmu úroveň rizika prania špinavých peňazí a financovania terorizmu pred zmiernením.
 - Prístup založený na hodnotení rizík (RBA) na prístup, pomocou ktorého príslušné orgány a povinné subjekty identifikujú, hodnotia a chápu riziká prania špinavých peňazí a financovania terorizmu, ktorým sú

¹ Smernica európskeho parlamentu a rady (EÚ) 2015/849 z 20. mája 2015 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu, ktorou sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012 a zrušuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/60/ES a smernica Komisie 2006/70/ES (Ú. v. EÚ L 141, 5.6.2015, s. 63)

² Pozri článok 4 ods. 2 bod ii) nariadenia (EÚ) 1093/2010, článok 4 ods. 2 bod ii) nariadenia (EÚ) 1094/2010 a článok 4 ods. 3 bod ii) nariadenia 1095/2010.

vystavené posudzované subjekty, a prijímajú opatrenia v oblasti AML/CFT, ktoré sú úmerné týmto rizikám.

- Dohľad nad AML/CFT založený na hodnotení rizík (RBS) prístup k dohľadu nad AML/CFT založený na hodnotení rizík podľa článku 48 ods. 6 smernice (EÚ) 2015/849, v rámci ktorého sa intenzita a frekvencia dohľadu nad AML/CFT vo firmách určí na základe hodnotenia rizík prania špinavých peňazí a financovania terorizmu ovplyvňujúcich dané firmy.
- Model dohľadu založeného na hodnotení rizík súbor postupov, procesov, mechanizmov a praktických aspektov umožňujúci príslušným orgánom uplatňovať svoje právomoci dohľadu nad AML/CFT spôsobom, ktorý je primeraný identifikovaným rizikám prania špinavých peňazí a financovania terorizmu.
- Riziko ML/TF pravdepodobnosť, že dôjde k praniu špinavých peňazí/financovaniu terorizmu, a vplyv takejto činnosti. Riziko sa vzťahuje na inherentné riziko.
- Rizikové faktory prania špinavých peňazí a financovania terorizmu premenné, ktoré môžu samostatne či v kombinácii zvýšiť alebo znížiť riziko prania špinavých peňazí a financovania terorizmu.
- Rizikový profil celkové charakteristiky rizika vrátane typu a úrovne, ktoré pretrvávajú po zmiernení.
- Posudzovaný subjekt sektory alebo podsektory finančného systému, firmy, skupiny alebo klastre kategorizované podľa kritérií stanovených príslušnými orgánmi.
- Hrozba potenciálne škody spôsobené osobou či skupinou osôb, objektom alebo aktivitou. V kontexte prania špinavých peňazí a financovania terorizmu zahŕňajú potenciálne škody spôsobené zločincami, teroristickými skupinami a ich sprostredkovateľmi, ich finančnými prostriedkami, ako aj súčasnými a budúcimi činnosťami prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu.

Hlava II – Požiadavky týkajúce sa dohľadu nad AML/CFT založeného na hodnotení rizík

Zavedenie modelu dohľadu založeného na hodnotení rizík

Všeobecné aspekty

5. Príslušné orgány majú v rámci účinného modelu dohľadu nad AML/CFT založeného na hodnotení rizík vykonať tieto štyri kroky:
 - i. Krok 1 – Identifikácia rizikových faktorov prania špinavých peňazí a financovania terorizmu
 - ii. Krok 2 – Hodnotenie rizík
 - iii. Krok 3 – Dohľad
 - iv. Krok 4 – Monitorovanie, preskúmanie a ďalší postup
6. Príslušné orgány majú vziať na vedomie, že dohľad založený na hodnotení rizík nie je jednorazový úkon, ale trvalý a cyklický proces.
7. Príslušné orgány môžu združiť firmy, ktoré patria do rôznych finančných skupín, ale majú podobné charakteristiky, do klastrov a považovať ich za jediný posudzovaný subjekt. Medzi spoločné charakteristiky firiem v jednom klastru môže patriť veľkosť, povaha obchodnej činnosti, typ zákazníkov, zemepisná oblasť alebo činnosť a distribučné kanály. V takom prípade môžu byť niektoré prvky procesu dohľadu založeného na hodnotení rizík vykonané na spoločnej úrovni samotného klastra, a nie samostatne na úrovni jednotlivých firiem v klastru.
8. Príslušné orgány, ktoré zoskupujú firmy do klastrov, majú zabezpečiť, aby podmienky a praktické aspekty vytvárania klastrov boli primerané rizikám prania špinavých peňazí a financovania terorizmu spojeným s firmami v danom klastru. Príslušné orgány nemajú za bežných okolností zoskupovať firmy do klastrov, ale považovať firmy patriace do rovnakej finančnej skupiny za jeden posudzovaný subjekt.
9. Ak sa príslušný orgán dozvie alebo má dostatočný dôvod domnievať sa, že riziko spojené s konkrétnou firmou v klastru sa významne líši od rizika spojeného s ostatnými firmami v danom klastru, napríklad pretože existujú pochybnosti o bezúhonnosti skutočného vlastníka firmy alebo systém vnútornej kontroly firmy nie je dostatočný, príslušný orgán má túto firmu vyňať z klastra a posudzovať ju buď samostatne, alebo ako súčasť klastra firiem s podobnou úrovňou rizika.

Proporcionalita

10. Príslušné orgány majú pri dohľade nad posudzovanými subjektmi na účely AML/CFT dodržiavať proporionalitu. Rozsah vyžadovaných informácií a frekvencia a intenzita činností dohľadu a komunikácie s firmou má odrážať povahu a veľkosť firmy a zodpovedať identifikovanému riziku prania špinavých peňazí a financovania terorizmu.

11. Príslušné orgány majú zohľadniť, že veľkosť či systémový význam firmy nemusia samy osebe vypovedať o rozsahu, v ktorom je firma vystavená riziku prania špinavých peňazí a financovania terorizmu, keďže malé firmy môžu napriek svojmu malému systémovému významu predstavovať vysoké riziko prania špinavých peňazí a financovania terorizmu.

Spolupráca s inými príslušnými orgánmi

12. V záujme zabezpečenia účinného dohľadu nad AML/CFT v posudzovaných subjektoch majú príslušné orgány v rámci pôsobnosti vnútroštátnych právnych predpisov spolupracovať a vymieňať si relevantné informácie. V prípade posudzovaných subjektov, ktoré pôsobia na cezhraničnej úrovni, sa spolupráca má rozšíriť na príslušné orgány v iných členských štátoch, prípadne na príslušné orgány tretích krajín.
13. Príslušné orgány majú uplatňovať všetky opatrenia a nástroje na spoluprácu a koordináciu, ktoré majú k dispozícii, vrátane opatrení a nástrojov zavedených v ich členských štátoch podľa článku 48 ods. 4, článku 48 ods. 5 a článku 49 smernice (EÚ) 2015/849.

Krok 1: Identifikácia rizikových faktorov prania špinavých peňazí a financovania terorizmu

Všeobecné aspekty

14. Príslušné orgány majú pri uplatňovaní modelu dohľadu založeného na hodnotení rizík najprv identifikovať rizikové faktory ovplyvňujúce riziká prania špinavých peňazí a financovania terorizmu, ktorým je posudzovaný subjekt vystavený.
15. Rozsah a typ požadovaných informácií majú byť úmerné povahe a rozsahu obchodnej činnosti posudzovaného subjektu. Príslušné orgány majú zohľadniť aj rizikový profil posudzovaného subjektu stanovený na základe prípadných predošlých hodnotení rizík a kontext jeho činnosti, ako je napríklad povaha sektora, do ktorého daný subjekt patrí. Príslušné orgány majú zvážiť, že stanovia, aké informácie budú vyžadovať vždy, vyžadovať podobné informácie od porovnateľných posudzovaných subjektov a zvážiť, ktoré typy informácií budú viesť k rozsiahlejším a dôkladnejším požiadavkám na informácie.
16. Príslušné orgány majú pri identifikácii rizikových faktorov prania špinavých peňazí a financovania terorizmu čerpať zo spoločných usmernení podľa článku 17 a článku 18 ods. 4 smernice (EÚ) 2015/849 týkajúcej sa zjednodušenej a zvýšenej povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi a faktorov, ktoré úverové a finančné inštitúcie majú zvážiť pri hodnotení rizík prania špinavých peňazí a financovania terorizmu spojených s jednotlivými obchodnými vzťahmi a príležitostnými transakciami.

Zdroje informácií

17. Príslušné orgány podľa možnosti majú identifikovať rizikové faktory na základe informácií z rôznych zdrojov. Príslušné orgány majú stanoviť typ a počet týchto zdrojov na základe rizika. Príslušné orgány majú zabezpečiť, aby mali prístup k vhodným zdrojom informácií, a ak je to potrebné, prijať opatrenia na ich zlepšenie.
18. Príslušné orgány majú vždy brať do úvahy:
 - nadnárodné hodnotenia rizík Európskej komisie;
 - stanovisko európskych orgánov dohľadu k rizikám prania špinavých peňazí a financovania terorizmu ovplyvňujúcim finančný trh;
 - informácie od národnej vlády a prípadne cudzích vlád, napríklad vnútroštátne hodnotenia rizík (NRA);
 - informácie od orgánov dohľadu, napríklad usmernenia, a relevantné zistenia z opatrení dohľadu, napríklad záznamy, informácie zhromaždené v rámci autorizácií, udeľovania licencií a režimu povolení v zahraničí, návštev na mieste, kontrol mimo miesta a činností presadzovania práva.

V prípade, že relevantnými informáciami disponujú iné domáce alebo zahraničné príslušné orgány, príslušné orgány majú prijať opatrenia, ktorými zabezpečia, aby kanály umožňovali na včasnú výmenu takýchto informácií. To sa vzťahuje aj na informácie,

ktorými disponuje Európska centrálna banka prostredníctvom jednotného mechanizmu dohľadu;

- delegované akty prijaté Európskou komisiou podľa článku 9 ods. 2 smernice (EÚ) 2015/849;
- informácie od finančných spravodajských jednotiek (FIU) a orgánov presadzovania práva, napríklad správy o hrozbách, výstrahy a typológie.

19. Medzi ďalšie zdroje informácií, ktoré môžu príslušné orgány vziať do úvahy, patria:

- informácie od orgánov odvetví, napríklad typológie a informácie o vznikajúcich rizikách;
- informácie od občianskej spoločnosti, napríklad ukazovatele vnímania korupcie;
- informácie od medzinárodných normalizačných orgánov, napríklad vzájomné hodnotenia činností AML/CFT krajín, protikorupčné a daňové režimy;
- verejné zdroje informácií, napríklad správy v tlači;
- informácie od obchodných organizácií, napríklad správy o rizikách a spravodajské hlásenia;
- informácie od akademických inštitúcií.

Domáce rizikové faktory

20. V záujme identifikovania rizikových faktorov prania špinavých peňazí a financovania terorizmu spojených s domácimi finančnými aktivitami posudzovaných subjektov majú mať príslušné orgány primerané poznatky a povedomie o rizikách prania špinavých peňazí a financovania terorizmu identifikovaných na vnútroštátnej úrovni a primerane im rozumieť.

21. V tomto rámci a na základe zdrojov opísaných v odsekoch 17 až 19 príslušné orgány majú okrem iného chápať tieto skutočnosti:

- typ a rozsah prania špinavých peňazí spojeného s predikatívnymi trestnými činmi páchanými na vnútroštátnej úrovni,
- rozsah prania príjmov z predikatívnych trestných činov páchaných v zahraničí,
- rozsah teroristických aktivít a teroristických skupín v krajine a úroveň ich podpory,
- relevantné typológie prania špinavých peňazí a financovania terorizmu identifikované jednotkami FIU a ďalšími subjektmi verejného sektora a súkromnými subjektmi.

Zahraničné rizikové faktory

22. Ak posudzovaný subjekt udržiava významné väzby s inými členskými štátmi alebo tretími krajinami, ktoré ho vystavujú rizikám prania špinavých peňazí a financovania terorizmu spojenými s danými krajinami, príslušné orgány majú tieto riziká identifikovať. Medzi významné väzby patria tieto:
- firma udržiava významné obchodné vzťahy s protistranami usadenými v inom členskom štáte alebo tretej krajine,
 - firma je súčasťou finančnej skupiny usadenej v inom členskom štáte alebo tretej krajine,
 - skutoční vlastníci firmy sú usadení v inom členskom štáte alebo tretej krajine,
 - existuje akékoľvek iné významné prepojenie s iným členským štátom alebo treťou krajinou, ktoré vedie k tomu, že firma je vystavená riziku prania špinavých peňazí a financovania terorizmu spojeného s danou krajinou.
23. Príslušné orgány majú prijať primerané opatrenia, aby získali náležité poznatky a povedomie o rizikách prania špinavých peňazí a financovania terorizmu spojených s danými členskými štátmi alebo tretími krajinami, ktoré by mohli ovplyvňovať aktivity posudzovaných subjektov, a náležite ich pochopili. Na tento účel príslušné orgány majú identifikovať rizikové faktory v súlade s faktormi opísanými v odsekoch 20 a 21 pre každý jednotlivý členský štát alebo tretiu krajinu.
24. Pri identifikovaní tretích krajín, ktoré majú vo vnútroštátnych mechanizmoch AML/CFT strategické nedostatky predstavujúce významné hrozby pre finančný systém Európskej únie, príslušné orgány majú prihliadať na delegované akty prijaté Európskou komisiou podľa článku 9 ods. 2 smernice (EÚ) 2015/849, ako aj na verejné vyhlásenia vydané príslušnými medzinárodnými normalizačnými orgánmi vrátane Finančnej akčnej skupiny (FATF), komisie MoneyVal a iných regionálnych orgánov podobných FATF.

Odvetvové rizikové faktory prania špinavých peňazí a financovania terorizmu

25. Príslušné orgány majú dobre chápať rizikové faktory relevantné pre jednotlivé finančné odvetvia a pododvetvia, ako sú úverové inštitúcie, maklérske firmy, investičné firmy, platobné inštitúcie, inštitúcie elektronických peňazí, zmenárne a poskytovatelia životného poistenia. V tomto rámci majú príslušné orgány chápať spôsob organizácie jednotlivých pododvetví a riziká spojené so spoločnými znakmi, ako sú typ ponúkaných produktov a služieb, používané distribučné kanály a typ zákazníkov, ktorým sa poskytujú produkty a služby.
26. Príslušné orgány majú zakladať svoje chápanie odvetvových a pododvetvových rizikových faktorov na celkovom pohľade na všetky informácie získané od firiem v konkrétnom finančnom sektore alebo podsektore o rizikách prania špinavých peňazí a financovania terorizmu, ktorým tieto firmy čelia. Príslušné orgány následne môžu identifikovať spoločné znaky v jednotlivých podsektoroch a v celom finančnom sektore.

Informácie o rizikových faktoroch prania špinavých peňazí a financovania terorizmu na úrovni posudzovaného subjektu

27. Príslušné orgány majú na účely celkového pochopenia posudzovaného subjektu zhromaždiť dostatočné, relevantné a spoľahlivé informácie:
- inherentné rizikové faktory prania špinavých peňazí a financovania terorizmu a
 - faktory, ktoré zmierňujú inherentné riziká prania špinavých peňazí a financovania terorizmu.
28. Ak je posudzovaný subjekt firma, príslušné orgány majú na tento účel získať informácie, ktoré by mali zahŕňať okrem iného informácie o:
- vlastníctve a podnikovej štruktúre s ohľadom na to, či je posudzovaný subjekt medzinárodná, zahraničná alebo domáca inštitúcia, materská spoločnosť, dcérska spoločnosť, pobočka alebo iný typ organizačnej zložky, a na úroveň zložitosti a transparentnosti jej organizácie a štruktúry,
 - povesti a bezúhonnosti vrcholového manažmentu, členov riadiaceho orgánu a významných akcionárov,
 - povahe a zložitosti poskytovaných produktov a služieb a vykonávaných aktivít a transakcií;
 - používaných distribučných kanáloch vrátane slobodného poskytovania služieb a používania zástupcov a sprostredkovateľov,
 - type zákazníkov, ktorým sa poskytujú produkty a služby,
 - zemepisnej oblasti obchodnej činnosti, predovšetkým ak je vykonávaná vo vysokorizikových tretích krajinách³, prípadne krajinách pôvodu alebo usadenia významnej časti zákazníkov posudzovaného subjektu,
 - kvalite postupov vnútornej správy a riadenia spoločnosti a štruktúr vrátane primeranosti a účinnosti útvaru vnútorného auditu a útvaru vykonávajúceho funkciu dodržiavania súladu s predpismi, úrovne súladu so zákonnými a regulátornými požiadavkami v oblasti AML/CFT a účinnosti politik a postupov v oblasti AML/CFT v rozsahu, v akom sú už známe,
 - prevládajúcej „podnikovej kultúre“, predovšetkým „kultúre dodržiavania predpisov“ a kultúre transparentnosti a dôvery vo vzťahoch s príslušnými orgánmi,
 - iných prudenciálnych a všeobecných aspektoch, napríklad o dĺžke výkonu obchodnej činnosti, likvidite a kapitálovej primeranosti.
29. Tieto informácie môžu pochádzať od orgánov celkového prudenciálneho dohľadu a/alebo dohľadu nad výkonom činnosti a zohľadňovať prípadné prudenciálne informácie získané

³ Informácie o faktoroch, ktoré je potrebné zohľadniť pri hodnotení rizík prania špinavých peňazí a financovania terorizmu spojených s jurisdikciami, nájdete v spoločných usmerneniach v článku 17 a článku 18 ods. 4 smernice (EÚ) 2015/849 týkajúcej sa zjednodušenej a zvýšenej povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi a faktorov, ktoré úverové a finančné inštitúcie majú zväžiť pri hodnotení rizík prania špinavých peňazí a financovania terorizmu spojeného s jednotlivými obchodnými vzťahmi a príležitostnými transakciami.

v kontexte jednotného mechanizmu dohľadu⁴. Ak sa tieto informácie už nenachádzajú v záznamoch príslušných orgánov, môže byť vhodné získať ich osobitne.

30. V prípade, že posudzovaný subjekt je klaster jednotlivých firiem, príslušné orgány majú identifikovať relevantné faktory, ktoré charakterizujú klaster ako celok, na základe faktorov uvedených v odseku 27. To by malo príslušným orgánom umožniť odôvodniť rozhodnutia týkajúce sa rizikového profilu priradeného klastru. Príslušné orgány tiež majú zohľadniť výsledky predošlých opatrení dohľadu týkajúcich sa firiem patriacich do daného klastra.

⁴ Pozri článok 6 nariadenia Rady (EÚ) č. 1024/2013 z 15. októbra 2013, ktorým sa Európska centrálna banka poveruje osobitnými úlohami, pokiaľ ide o politiky týkajúce sa prudenciálneho dohľadu nad úverovými inštitúciami (Ú. v. EÚ L 287, 29.10.2013, s. 63).

Krok 2: Hodnotenie rizík

31. Príslušné orgány majú zaujať holistický pohľad na rizikové faktory prania špinavých peňazí a financovania terorizmu identifikované v kroku 1, ktoré spoločne vytvoria základ pre hodnotenie rizík posudzovaného subjektu.
32. V tomto rámci majú príslušné orgány vyhodnotiť rozsah, v ktorom inherentné rizikové faktory identifikované v kroku 1 ovplyvňujú posudzovaný subjekt, a rozsah, v ktorom sú systémy a kontroly posudzovaného subjektu v oblasti AML/CFT primerané na účinné zmiernenie inherentných rizík prania špinavých peňazí a financovania terorizmu, ktorým je daný subjekt vystavený. Medzi systémy a kontroly AML/CFT patria aspoň tie, ktoré sú uvedené v článku 8 ods. 4 smernice (EÚ) 2015/849, niektoré charakteristiky návrhu produktov, ktoré obmedzujú vystavenie riziku prania špinavých peňazí/financovania terorizmu, a tiež širšie postupy správy a procesy riadenia rizík vrátane celkovej kultúry rizika.

Zohľadnenie inherentných rizikových faktorov a zmierňujúcich faktorov

33. Príslušné orgány sa môžu rozhodnúť zohľadňovať rizikové faktory a zmierňujúce faktory v závislosti od ich relatívnej dôležitosti odlišne.
34. Pri zohľadňovaní inherentných rizikových faktorov a zmierňujúcich faktorov si majú príslušné orgány vytvoriť informovaný úsudok o relevantnosti rôznych faktorov vo vzťahu ku konkrétnemu posudzovanému subjektu. Váha priradená jednotlivým faktorom sa môže u rôznych posudzovaných subjektov líšiť, príslušné orgány však majú v prípade podobných posudzovaných subjektov používať podobné faktory.
35. Príslušné orgány majú zabezpečiť, aby zohľadňovanie nebolo nadmerne ovplyvnené iba jedným faktorom a aby sa venovala náležitá pozornosť faktorom, ktoré sú smernicou (EÚ) 2015/849 alebo vnútroštátnymi právnymi predpismi určené ako faktory, ktoré vždy predstavujú vysoké riziko prania špinavých peňazí a financovania terorizmu.
36. Závažným nedostatkom, ktoré majú potenciál vážne ovplyvniť účinnosť preventívnych opatrení AML/CFT, má byť pri hodnotení priradená vyššia váha než priemerným a malým nedostatkom.

Rizikový profil a kategorizácia posudzovaných subjektov

37. Výsledkom kombinácie hodnotenia úrovne inherentného rizika a účinku zmierňujúcich faktorov na úroveň inherentného rizika má byť, že sa posudzovanému subjektu priradí celkový rizikový profil, ktorý uľahčí porovnanie posudzovaných subjektov a poskytne informácie pre úkony, ktoré vykonávajú v kroku 3. Príslušné orgány majú prostredníctvom svojho profesionálneho úsudku potvrdiť výsledky celkového hodnotenia rizík a podľa potreby vykonať opravy.
38. Príslušné orgány majú rozhodnúť o najvhodnejšom spôsobe kategorizácie rizikových profilov posudzovaných subjektov. Mnohé príslušné orgány klasifikujú posudzované subjekty ako

vysoko, stredne a nízkorizikové, sú ale možné aj iné kategorizácie, napríklad vysoké, stredne vysoké, stredne nízke a nízke riziko.

39. Príslušné orgány majú zväžiť informovanie posudzovaných subjektov o ich kategorizácii a jej dôvodoch.
40. Príslušné orgány majú vziať na vedomie, že kategorizácia posudzovaných subjektov na účely hodnotenia rizík prania špinavých peňazí a financovania terorizmu sa môže líšiť od kategórií priradených tým istým posudzovaným subjektom v rámci širšieho hodnotenia rizika spojeného s výkonom činnosti a prudenciálneho rizika.

Krok 3: Dohľad

41. Hodnotenie rizika má vytvoriť základ na vypracovanie stratégie dohľadu pre jednotlivé posudzované subjekty a pre celý sektor, na ktorý sa dohliada.

Individuálne plány dohľadu nad AML/CFT

42. Príslušné orgány majú jednotlivým posudzovaným subjektom prideliť zdroje na dohľad v miere zodpovedajúcej rizikovému profilu daného subjektu.
43. Medzi spôsoby, ktorými môžu príslušné orgány upraviť svoj prístup, patria:
- úprava povahy dohľadu, napríklad zmenou pomeru medzi dohľadom na mieste a mimo miesta. Príslušné orgány majú vziať na vedomie, že dohľad iba mimo miesta je v situáciách s vyšším rizikom pravdepodobne nedostatočný;
 - úprava zamerania dohľadu, napríklad zameraním sa na riadenie rizík spojených s konkrétnymi produktmi či službami alebo na konkrétne aspekty procesov v oblasti AML/CFT, ako sú identifikácia zákazníka, hodnotenie rizík, priebežné monitorovanie a činnosti podávania správ;
 - úprava frekvencie dohľadu, napríklad menej častým monitorovaním kľúčových ukazovateľov v prípade znížených rizík;
 - úprava intenzity dohľadu a miery, do akej zasahuje do činnosti, napríklad určením rozsahu preskúmaní spisu zákazníka, testovania vzoriek transakcií a hlásení podozrivých transakcií vykonaných na mieste na základe rizika. Príslušné orgány majú vziať na vedomie, že preskúmanie založené iba na hodnotení politík a postupov, a nie ich vykonávaní, je v situáciách s vyšším rizikom pravdepodobne nedostatočné.
44. Príslušné orgány majú zabezpečiť, aby posudzované subjekty spojené s vyššími rizikami prania špinavých peňazí a financovania terorizmu boli podrobené častejšiemu dohľadu väčšími zasahujúcemu do činnosti. To platí aj v prípade firiem, ktoré boli pridané do klastra na účely hodnotenia rizika.
45. Príslušné orgány si majú uvedomiť, že firmy vystavené vysokým úrovniam rizík prania špinavých peňazí a financovania terorizmu nemusia byť systémovo významné. Príslušné orgány sa preto pri rozhodovaní o najvhodnejšom opatrení dohľadu nad AML/CFT nemajú spoliehať výhradne na svoje hodnotenia prudenciálneho rizika či rizika spojeného s výkonom činnosti ani nemajú brať do úvahy iba systémovo významné firmy. Príslušné orgány majú vziať na vedomie, že na účely dohľadu nad AML/CFT nemusí byť vhodné vyvodzovať závery na základe úrovne prudenciálneho rizika a rizika spojeného s výkonom činnosti, a to či už vysokej alebo nízkej.
46. Ak sa počas dohľadu na mieste alebo mimo miesta identifikuje nové riziko, príslušné orgány majú reagovať primerane a včas. To môže zahŕňať zmenu pôvodného plánu dohľadu nad AML/CFT tak, aby lepšie zohľadňoval riziká prania špinavých peňazí a financovania terorizmu, ktorým je posudzovaný subjekt vystavený. Príslušné orgány majú primerane zdokumentovať všetky zmeny plánu dohľadu nad AML/CFT.

Celkový plán dohľadu nad AML/CFT

47. Príslušné orgány majú na základe hodnotení rizík týkajúcich sa posudzovaných subjektov a širšieho pochopenia rizík prania špinavých peňazí a financovania terorizmu, ktorým je ich sektor vystavený, vyhodnotiť rozsah, v ktorom tieto skutočnosti predstavujú riziko pre ich ciele, a primerane prideliť zdroje dohľadu nad AML/CFT. Príslušné orgány majú následne rozhodnúť o celkovej stratégii dohľadu.
48. Príslušné orgány majú zabezpečiť dostatočné množstvo zdrojov na zavedenie stratégie dohľadu pre všetky povinné subjekty.
49. V záujme zabezpečenia rovnováhy medzi jednotlivými plánmi dohľadu nad AML/CFT určenými v súlade s predchádzajúcimi odsekmi príslušné orgány majú koordinovať tieto plány v rámci celkového plánu dohľadu nad AML/CFT, ktorý by mal byť konzistentný s celkovými identifikovanými rizikami prania špinavých peňazí a financovania terorizmu.

Odborná príprava

50. Príslušné orgány majú zabezpečiť, aby pracovníci s priamymi alebo nepriamymi povinnosťami v oblasti AML/CFT mali primerané poznatky o uplatniteľnom právnom a regulačnom rámci AML/CFT, primerane mu rozumeli a boli vhodne kvalifikovaní a odborne pripravení na uplatnenie správneho úsudku.
51. V tomto rámci majú príslušné orgány odborne pripraviť orgány dohľadu v oblasti praktického uplatňovania modelu dohľadu nad AML/CFT založeného na hodnotení rizík tak, aby orgány dohľadu mohli vykonávať dohľad nad AML/CFT založený na hodnotení rizík účinným a konzistentným spôsobom. Príslušné orgány majú okrem iného zabezpečiť, aby orgány dohľadu boli schopné:
 - chápať mieru voľného uváženia posudzovaného subjektu pri hodnotení a zmierňovaní rizík prania špinavých peňazí a financovania terorizmu;
 - vyhodnotiť kvalitu hodnotenia rizík vykonaného posudzovaným subjektom;
 - vyhodnotiť primeranosť, proporcionalitu a účinnosť politík a postupov v oblasti AML/CFT posudzovaného subjektu a širšie postupy riadenia a vnútorné kontroly vzhľadom na hodnotenie rizík samotného posudzovaného subjektu.
52. Odborná príprava má byť prispôsobená povinnostiam príslušných pracovníkov v oblasti AML/CFT a môže zahŕňať kurzy odbornej prípravy, nábor a „učenie sa v praxi“. Príslušné orgány môžu takisto využiť výhodu výmeny poznatkov medzi sebou a s inými príslušnými orgánmi AML/CFT.
53. Príslušné orgány majú zabezpečiť, aby odborné znalosti pracovníkov týkajúce sa AML/CFT zostávali aktuálne a relevantné a v prípade potreby zahŕňali povedomie o vznikajúcich rizikách.

Krok 4: Monitorovanie a ďalší postup

Aktualizácia hodnotenia rizík a plánu opatrení dohľadu (kroky 1, 2 a 3)

54. Keďže dohľad založený na hodnotení rizík nie je jednorazový úkon, ale trvalý a cyklický proces, informácie, na ktorých je založené hodnotenie rizík, by sa mali pravidelne i *ad hoc* revidovať a v prípade potreby aktualizovať.

Pravidelné preskúmania

55. Príslušné orgány majú vykonávaním pravidelných preskúmaní svojich hodnotení rizík zabezpečiť, aby tieto hodnotenia boli aktuálne a relevantné.
56. Harmonogram jednotlivých preskúmaní by mal byť primeraný riziku prania špinavých peňazí a financovania terorizmu spojenému s posudzovaným subjektom. Preskúmania vysokorizikových posudzovaných subjektov a subjektov často meniacich svoju činnosť a pôsobiacich v rýchlo sa meniacom prostredí by sa mali vykonávať častejšie.

Ad hoc preskúmania

57. Po významných zmenách, ktoré ovplyvňujú rizikový profil posudzovaného subjektu, by mali nasledovať *ad hoc* preskúmania rizikových faktorov, hodnotenia rizika a v prípade potreby plánov dohľadu. Medzi významné zmeny patria:
- významné vonkajšie udalosti, ktoré menia povahu rizík,
 - vznikajúce riziká prania špinavých peňazí a financovania terorizmu,
 - zistenia z dohľadu na mieste a mimo miesta a akékoľvek následné opravné a nápravné opatrenia prijaté posudzovaným subjektom,
 - zmeny informácií vzťahujúcich sa na činnosť vlastníkov kvalifikovanej účasti, členov správnej rady a osôb zastávajúcich kľúčovú funkciu alebo na organizáciu posudzovaného subjektu alebo nové informácie tohto druhu,
 - iné situácie, v ktorých má príslušný orgán dôvod domnievať sa, že informácie, na ktorých založil svoje hodnotenie rizík, už nie sú relevantné alebo sa v nich vyskytujú významné nedostatky.
58. Príslušné orgány majú zvážiť aj, či zmeny ovplyvňujúce konkrétny posudzovaný subjekt môžu ovplyvniť aj iné subjekty, a obnoviť proces hodnotenia rizík ďalších významne ovplyvnených posudzovaných subjektov.

Preskúmanie modelu dohľadu nad AML/CFT založeného na hodnotení rizík

59. Príslušné orgány sa majú usilovať uistiť, že ich vnútorné postupy vrátane metód hodnotenia rizík prania špinavých peňazí a financovania terorizmu sa uplatňujú jednotne a účinne.
60. V prípade, že sa pri preskúmaní identifikujú otázky týkajúce sa modelu dohľadu nad AML/CFT založeného na hodnotení rizík, príslušné orgány majú prijať opatrenia na ich vyriešenie.

V ideálnom prípade sa model nemá opakovane meniť v krátkych časových intervaloch, aby sa uľahčilo porovnanie v priebehu času. Bez ohľadu na to však príslušné orgány majú v prípade potreby metódy bezodkladne preskúmať.

Pravidelné preskúmania

61. Príslušné orgány majú pravidelne preskúmať, či používaný model dohľadu nad AML/CFT založeného na hodnotení rizík poskytuje zamýšľaný výsledok, a najmä či úroveň zdrojov dohľadu naďalej zodpovedá identifikovaným rizikám prania špinavých peňazí a financovania terorizmu.
62. Pri preskúmaní primeranosti a účinnosti modelu dohľadu nad AML/CFT založeného na hodnotení rizík môžu príslušné orgány použiť množstvo nástrojov vrátane odborných znalostí, dotazníkov na sebahodnotenie, testovania vzoriek opatrení dohľadu, porovnania s novými informáciami, ako sú správy a spätné väzby od iných príslušných či relevantných orgánov AML/CFT, orgánov presadzovania práva a iných vnútroštátnych orgánov alebo dokumenty od príslušných európskych alebo medzinárodných organizácií. Príslušné orgány sa majú usilovať oboznámiť sa s medzinárodnými najlepšími postupmi a zvážiť účasť v príslušných medzinárodných a európskych fórach.
63. Pri hodnotení účinnosti modelu dohľadu nad AML/CFT založeného na hodnotení rizík môžu byť príslušným orgánom nápomocné aj merania vplyvu dohľadu nad AML/CFT na úrovni dodržiavania predpisov a účinnosť kontrol AML/CFT posudzovaných subjektov.

Ad hoc preskúmania

64. Okrem pravidelných preskúmaní v stanovených intervaloch majú príslušné orgány skúmať, aktualizovať a meniť model dohľadu nad AML/CFT založený na hodnotení rizík v prípade, že jeho primeranosť a účinnosť sú spochybnené udalosťami, medzi ktoré patria:
 - externé hodnotenie modelu, napríklad orgánom FATF, komisiou Moneyval alebo v rámci externých auditov;
 - vnútorné hodnotenie modelu, napríklad analýza nedostatkov, správy vnútorného auditu, testovanie zabezpečovania kvality a získané poznatky;
 - významné zmeny v systéme dohľadu, napríklad vytvorenie novej divízie alebo výrazné zvýšenie počtu pracovníkov, zmena členov správnej rady alebo manažmentu, významné zmeny vo finančnom sektore;
 - významné zmeny v právnom alebo regulačnom prostredí AML/CFT;
 - vznik alebo identifikácia nových rizikových faktorov.

Organizačné a procesné aspekty procesu preskúmania

65. Objektívny proces preskúmania má byť založený na jasných a transparentných vnútorných postupoch. V rámci týchto postupov sa okrem termínov preskúmaní má stanoviť aj obsah revízneho procesu a osoby zaň zodpovedné. Pokiaľ ide o zodpovedné osoby, preskúmanie modelu dohľadu nad AML/CFT založeného na hodnotení rizík možno vykonať v rámci tímu

príslušného orgánu, ktorý vytvoril model, alebo tímu príslušného orgánu pre vnútorné preskúmanie kvality, vnútorný audit alebo riadenie rizík.

66. Okrem vnútorného procesu preskúmania môžu príslušné orgány zvážiť poverenie externého odborníka úlohou vypracovať objektívne hodnotenie modelu alebo zabezpečiť jeho harmonizáciu s modelmi používanými inými príslušnými orgánmi na vnútroštátnej úrovni.

Uchovávanie záznamov

67. V záujme zabezpečenia súdržnosti a konzistentnosti opatrení príslušných orgánov vo vzťahu k rôznym posudzovaným subjektom príslušné orgány majú náležite zdokumentovať model dohľadu nad AML/CFT založeného na hodnotení rizík, jeho vykonávanie a následné preskúmania v inštitucionálnom archíve (dohľadu) a tiež vypracúvať záznamy o výsledkoch a rozhodnutiach a o ich základnom odôvodnení.

Spätná väzba a ďalší postup

Zodpovednosť

68. Vrcholový manažment príslušných orgánov má primerane rozumieť rizikám prania špinavých peňazí a financovania terorizmu prítomným v sektore a podsektoroch, nad ktorými sa vykonáva dohľad, a dostávať pravidelné informácie o opatreniach dohľadu nad AML/CFT a ich výsledkoch. Je to potrebné, aby dokázal posúdiť celkovú účinnosť opatrení vykonaných posudzovanými subjektmi na zmiernenie týchto rizík, ako aj potrebu preskúmať intenzitu a frekvenciu dohľadu a priradenie zdrojov dohľadu.

Forma spätnej väzby

69. Zistenia vyplývajúce z hodnotenia rizík prania špinavých peňazí a financovania terorizmu sa majú vymieňať s príslušnými pracovníkmi v oblasti AML/CFT v rámci príslušného orgánu.
70. O tieto zistenia sa tiež môže opierať proces prudenciálneho dohľadu a dohľadu nad výkonom činnosti a môžu byť relevantné pre sektorové a vnútroštátne hodnotenia rizík, zmeny politik a takisto pre proces spolupráce s inými príslušnými či relevantnými orgánmi AML/CFT.
71. Príslušné orgány majú určiť vhodné spôsoby poskytovania spätnej väzby o výsledkoch hodnotení rizík a opatrení dohľadu dotknutým subjektom, a to buď priamo dotknutým posudzovaným subjektom, alebo širšiemu regulovanému sektoru vrátane odborných a odborových združení. Úroveň podrobnosti poskytovaných informácií a načasovanie a spôsob poskytnutia spätnej väzby sa môžu v jednotlivých prípadoch líšiť a zohľadnia sa v nich záujmy príslušných orgánov a uplatniteľné ustanovenia o dôvernosti.
72. Príklady spôsobov poskytnutia spätnej väzby posudzovaným subjektom:
- usmernenie týkajúce sa dohľadu;
 - listy jednotlivým posudzovaným subjektom alebo ich skupinám;
 - dvojstranné alebo mnohostranné stretnutia;

- oznámenia o presadzovaní práva;
- prejavy.

Hlava III – Vykonávanie

Vykonávanie

73. Príslušné orgány majú vykonať tieto usmernenia ich začlenením do svojich procesov a postupov dohľadu do [jedného roka od vydania týchto usmernení].